

определены основные направления развития театрального дела, а также механизмы и ожидаемые результаты реализации Концепции.

Последние десятилетия наблюдается замедление организационно-экономического и художественно-творческого развития отечественного цирка. Недостаточно развиваются новые направления циркового искусства. Снижается художественно-эстетический уровень цирковых представлений. Падает престиж профессии циркового артиста. Кадровый состав нуждается в обновлении, требуется совершенствование программ повышения квалификации и профессиональной переподготовки артистов цирка, а также специалистов – управленцев (менеджеров) в сфере циркового дела. Имущественный комплекс нуждается в модернизации, реконструкции и капитальном ремонте. В управлении цирковым делом не в полной мере используются современные маркетинговые методы и инструменты продвижения услуг, оказываемых цирковыми организациями на мировом и внутреннем рынке. Развитие циркового дела и создание условий для его эффективного функционирования в соответствии с современными требованиями и условиями является целью Концепции развития циркового дела в Российской Федерации на период до 2020 года, утвержденной распоряжением Правительства РФ от 02.04.2012 № 434-р.

Содействие физическому, интеллектуальному, психическому, духовному и нравственному развитию детей, воспитанию в них патриотизма и гражданственности, а также реализации личности ребенка в интересах общества и в соответствии с достижениями российской и мировой культуры является одной из целей Федерального закона от 24.07.1998 № 124-ФЗ «Об основных гарантиях прав ребенка в Российской Федерации».

Органы и учреждения культуры, досуга, спорта и туризма обязаны привлекать несовершеннолетних, находящихся в социально опасном положении, к занятиям в художественных, технических, спортивных и других клубах, кружках, секциях, способствуют их приобщению к ценностям отечественной и мировой культуры. Федеральный закон от 24.06.1999 № 120-ФЗ «Об основах системы профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних».

Вопросы художественного образования и эстетического воспитания граждан регулируются Федеральным законом «Об образовании в Российской Федерации» от 29.12.2012 № 273-ФЗ.

Итак, как отмечают авторы Федеральной целевой программы «Культура России (2012–2018 годы)», утвержденной постановлением Правительства РФ от 03.03.2012 № 186, культурная среда сегодня становится ключевым понятием общества и представляет собой не отдельную область государственного регулирования, а сложную и многоуровневую систему, внутри которой решение проблем может быть только комплексным, учитывающим множество смежных факторов и соединяющим усилия разных ведомств, общественных институтов и бизнеса.

В современной России все большее число молодых людей начинают адекватно воспринимать феномен культуры и многие его проявления. Это можно обозначить «культурной составляющей» становления гражданского общества в нашей стране, призванного целенаправленно воздействовать на государство и

Кидонь Т.

Національний авіаційний університет, Україна
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Юринець Ю.Л.

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО РЕФЕРЕНДУМ

Для забезпечення народовладдя і безпосередньої участі громадян в управлінні державними та місцевими справами в Україні проводяться референдуми. Це визначено в статті 69 Конституції України.

Згідно статті 70 Конституції України «право голосу на виборах і референдумах мають громадяни України, які досягли на день його проведення вісімнадцяти років. Не мають права голосу громадяни, яких визнано судом недієздатними».

Проведення референдумів в Україні врегульоване Конституцією України і Законом України «Про всеукраїнський референдум» від 06 листопада 2012 р.

Україна вже має досвід проведення референдуму. 1 грудня 1991 року в Україні відбувся Всеукраїнський референдум про проголошення незалежності України. Під час цього референдуму більше 90% виборців підтримали суверенний статус нашої держави. Нещодавно, а саме 16 березня 2014 року був проведений так званий «референдум» у Криму, легітимність якого не визнана ні Україною, ні світовим співтовариством. На цьому референдумі було порушено статтю 72 Конституції України «всеукраїнський референдум призначається Верховною Радою України або Президентом України відповідно до їхніх повноважень, встановлених цією Конституцією».

Всеукраїнський референдум проголошується за народною ініціативою на вимогу не менш як трьох мільйонів громадян України, які мають право голосу, за умови, що підписи щодо призначення референдуму зібрано не менш як у двох третинах областей і не менш як по сто тисяч підписів у кожній області» та статтю 73 «виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України».

Тому питання юридичної відповідальності за порушення законодавства про референдум є дуже актуальним.

Стаття присвячена юридичній відповідальності за порушення законодавства України про референдум як ефективному виду юридичних гарантій політичних прав громадян України.

В статті 107 Закону «Про всеукраїнський референдум» передбачена відповідальність за порушення законодавства про референдум. В ній визначається, що «особи, винні в порушенні законодавства про всеукраїнський референдум, притягуються до дисциплінарної, адміністративної чи кримінальної відповідальності у порядку, встановленому законом» [4].

Юридична відповідальність за порушення права громадян на участь у референдумі має комплексний характер і поділяється на такі види, як: конституційно-правова, адміністративно-правова, кримінально-правова, цивільно-правова.

Кримінальна відповідальність реалізується відповідно до норм Кримінального Кодексу України [6].

Процедурні питання адміністративної відповідальності закріплені безпосередньо у Кодексі України про адміністративні правопорушення та Кодексі адміністративного судочинства України в ст. 212-9 КУпАП, ст. 212-10 КУпАП [5].

Цивільно-правова відповідальність – за нормами Цивільно-процесуального кодексу України. Цивільно-правова відповідальність настає за порушення права громадянина на участь у референдумі. Така відповідальність визначена главою 30 Цивільного процесуального кодексу України, яка регламентує порядок подання скарги у разі виявлення помилок у списках громадян України, які мають право брати участь у референдумі.

Конституційно-правова відповідальність закріплена в Конституції України, частково у Цивільно-процесуальному кодексі України та в деяких законах України [7].

Отже, існують досить впливові гарантії щодо забезпечення волевиявлення громадян на референдумах.

Але треба звернути увагу на те, що деякі положення чинних кодексів України, не є досконалими, та не відповідають елементарним критеріям ефективності. Так наприклад, ст. 159 КК встановлює відповідальність за «умисне порушення таємниці голосування під час проведення виборів або референдуму, що виявилось у розголошенні змісту волевиявлення громадянина, який взяв участь у виборах або референдумі», тоді як ч. 3 ст. 160 КК передбачає кримінальну відповідальність за «порушення таємниці голосування», вчинене членом комісії з проведення референдуму або іншою службовою особою [6].

Якщо в ч. 1 ст. 157 КК говориться про «перешкоджання вільному здійсненню громадянином свого виборчого права або права брати участь у референдумі, перешкоджання діяльності іншого суб'єкта виборчого процесу, ініціативної групи референдуму, комісії з референдуму, члена виборчої комісії, члена ініціативної групи референдуму, члена комісії з референдуму або офіційного спостерігача при виконанні ними своїх повноважень, поєднані з підкупом, обманом або примушуванням, а також ухилення члена виборчої комісії у роботі комісії без поважних причин» то в ч. 1 ст. 160 КК передбачає кримінальну відповідальність за «перешкоджання насильством, обманом, погрозою, підкупом або іншим чином вільному здійсненню громадянином права брати або не брати участь у референдумі, вести агітацію до дня проведення референдуму».

Існування перелічених законодавчих прогалин створює істотні складнощі для правоохоронних і судових органів, які мають застосовувати ці норми.

20.07.2000 № 104-ФЗ «Об общих принципах организации общин коренных малочисленных народов Севера, Сибири и Дальнего Востока Российской Федерации». Федеральный закон от 06.01.1999 № 7-ФЗ «О народных художественных промыслах» регулирует отношения в области народных художественных промыслов на территории РФ как неотъемлемого достояния и одной из форм народного творчества народов РФ. Закон декларирует, что сохранение, возрождение и развитие народных художественных промыслов является важной государственной задачей. Федеральный закон от 04.12.2007 № 329-ФЗ «О физической культуре и спорте в Российской Федерации» гарантирует развитие национальных видов спорта, исторически сложившиеся в этнических группах населения, имеющих социально-культурную направленность. При этом сам термин «спорт» определяется законодателем как сфера социально-культурной деятельности.

Комплексный план мероприятий по социально-экономическому и этнокультурному развитию цыган в Российской Федерации на 2013–2014 годы от 31.01.2013 № 426п-П44 в качестве одной из задач называют содействие этнокультурному развитию цыганского населения.

Государство гарантирует гражданам РФ осуществление основных политических, экономических, социальных и культурных прав вне зависимости от их знания какого-либо языка (Закон РФ от 25.10.1991 № 1807-1 «О языках народов Российской Федерации»).

Согласно положениям Федерального закона от 24.05.1999 № 99-ФЗ «О государственной политике Российской Федерации в отношении соотечественников за рубежом» соотечественники, проживающие за рубежом, вправе полагаться на поддержку РФ в осуществлении своих культурных прав, сохранении самобытности. В целях содействия соотечественникам в сохранении и развитии ими своего культурного наследия органы государственной власти РФ и органы государственной власти субъектов РФ: оказывают помощь культурным центрам, культурно-просветительским организациям, библиотекам, архивам, музеям, театрам, музыкальным и хореографическим ансамблям, художественным студиям, любительским творческим коллективам соотечественников; способствуют изучению культурного наследия соотечественников; содействуют всем видам культурного обмена между РФ и соотечественниками.

Государственная поддержка оказывается в России театральному и цирковому искусству. Обеспечение максимальной доступности для граждан России культурных благ – один из показателей повышения качества жизни россиян. Возможность посещения театра имеет большое значение для формирования высокого уровня культурной среды в городе, регионе, в стране в целом. Театральное искусство в современной России занимает особое место в развитии человеческого потенциала, в создании благоприятных предпосылок для плодотворной реализации способностей каждого человека, улучшения условий жизни российских граждан и качества социальной среды. Поэтому в Концепции долгосрочного развития театрального дела в Российской Федерации на период до 2020 года, одобренной распоряжением Правительства РФ от 10.06.2011 №1019-р,

производителей и получателей, сроки и порядок доставки обязательного экземпляра документов, ответственность за их нарушение.

Федеральный закон от 29.12.1994 № 78-ФЗ «О библиотечном деле» устанавливает принципы деятельности библиотек, гарантирующие права человека, общественных объединений, народов и этнических общностей на свободный доступ к информации, свободное духовное развитие, приобщение к ценностям национальной и мировой культуры, а также на культурную, научную и образовательную деятельность.

Федеральный закон от 22.10.2004 № 125-ФЗ «Об архивном деле в Российской Федерации» регулирует отношения в сфере организации хранения, комплектования, учета и использования документов Архивного фонда РФ и других архивных документов независимо от их форм собственности, а также отношения в сфере управления архивным делом в РФ в интересах граждан, общества и государства.

Федеральный закон от 25.06.2002 № 73-ФЗ «Об объектах культурного наследия (памятниках истории и культуры) народов Российской Федерации» регулирует отношения в области сохранения, использования, популяризации и государственной охраны объектов культурного наследия (памятников истории и культуры) народов РФ и направлен на реализацию конституционного права каждого на доступ к культурным ценностям и конституционной обязанности каждого заботиться о сохранении исторического и культурного наследия, беречь памятники истории и культуры, а также на реализацию прав народов и иных этнических общностей в РФ на сохранение и развитие своей культурно-национальной самобытности, защиту, восстановление и сохранение историко-культурной среды обитания, защиту и сохранение источников информации о зарождении и развитии культуры.

Закон РСФСР от 15.12.1978 «Об охране и использовании памятников истории и культуры» регламентирует порядок государственного учета памятников истории и культуры, обеспечения их сохранности, порядок и условия использования.

Сохранение историко-культурных объектов является одной из задач, возложенных действующим законодательством РФ об особо охраняемых природных территориях на национальные парки (приказ Министерства природного развития РФ от 22.04.2003 № 342 «Об утверждении основных направлений развития системы государственных природных заповедников и национальных парков в Российской Федерации на период до 2015 года»).

Наша страна исторически формировалась как союз многих народов и культур. И основу духовности самого российского народа испокон веков составляла идея общего мира – общего для людей различных национальностей и конфессий. Поэтому ряд федеральных законов устанавливает правовые основы гарантий самобытного социально-экономического и культурного развития коренных народов РФ, защиты их исконной среды обитания, традиционных образа жизни, хозяйствования и промыслов. Это: Федеральный закон от 30.04.1999 № 82-ФЗ «О гарантиях прав коренных малочисленных народов Российской Федерации»; Федеральный закон от

Такі вітчизняні правознавці як С.Я. Лихова, М.В. Мазур, О.О. Семенюк, П.П. Андрушко та інші звертали увагу на вказану проблему. [1, 2, 3]. Нажаль питання досі не вирішено тому, що досі немає єдиної думки щодо вирішення цієї проблеми.

На нашу думку, необхідно внести зміни до КК України та виключити ст. 160 КК України після внесення відповідних змін до ст. 157, 158, 159 КК України. Це дозволило б застосувати єдиний підхід формування кримінально-правових норм, та загалом і юридично-правових норм, спрямованих на захист виборчих і референсних правовідносин.

Таким чином, вдосконалення нормативно-правового та організаційного забезпечення виборчого процесу в цілому та гарантії виборчих прав зокрема є надзвичайно важливими для українського державотворення, подальшої демократизації суспільства та становлення правової держави.

Література

1. Андрушко П.П. Коментар до статей 157, 158-1, 159 Особливої частини Кримінального кодексу України // Законодавство України. Науково-практичні коментарі. / П.П. Андрушко. К.: – 2006. – № 4.
2. Лихова С. Я. Злочини проти громадянських, політичних та соціальних прав і свобод людини і громадянина за Кримінальним кодексом України (теоретико-правове дослідження) : дис. докт. юрид. наук : 12.00.08 / С.Я. Лихова. – К.: 2006.
3. Мазур М. В. Порушення законодавства про референдум (ст. 160 КК України): деякі проблеми кваліфікації / М. В. Мазур // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. – 2011.
4. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 6 листопада 2012 р. // Голос України. – від 28.11.2012. – №226.
5. Кодекс адміністративного судочинства України // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35-36, № 37. – С. 446.
6. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №№ 25-26. – С. 131.
7. Цивільний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – №№ 40-41. – С. 492.